

Eksempel på besvarelse af spørgeordet "Skriv et notat" inkl. retteark.

Som nævnt i skriveskabelonen for dette spørgeord på HG-paletten er det vigtigt at være opmærksom på følgende, når der arbejdes med genren "Skriv et notat":

Tjekliste

- Lev dig ind i rollen som rådgiver. Hold dig til et formelt, men ikke højtideligt sprog. Indled fx med "Til statsministeren". Du er en professionel faglig rådgiver. Du er ikke en god ven, der giver kammeratlige råd.
- Det er nødvendigt med en vis forståelse for de øvrige partiers holdninger på området ... eller som minimum en forståelse for, hvorhenne på den værdi- og fordelingspolitiske højre-venstre-skala, forslaget nogenlunde befinder sig.
- Præsenter gerne forskellige strategier.
- Argumenter for fordele og ulempe ved strategien/strategierne.
- Konkluder med en klar anbefaling af en strategi.

Besvarelsen af denne genre er dog ret åben ift. de øvrige skriftlige genrer i samfundsfag, og udformningen af besvarelsen kan derfor tage sig meget forskelligt ud. Ovennævnte tjekliste bør dog i vid udstrækning følges.

Som med diskussionsgenren er det ligeledes en fordel, hvis du formår at inddrage pointer fra din bevarelse af delopgave 2 (enten sammenligning eller diskussion) i din præsentation af strategier (eller konsekvenserne af dem).

En opgave af denne type kunne eks. se således ud:

3. Du er udenrigspolitisk rådgiver for EU's repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik Federica Mogherini. Skriv et notat, der indeholder en begrundet strategi for, hvordan EU skal handle i Ukraine-spørgsmålet. I notatet skal du anvende viden om udenrigspolitiske mål og midler i international politik.

Rollen er altså her at være udenrigspolitisk rådgiver. Forestil dig, at Mogherini er på vej til forhandlinger om, hvordan EU skal handle ift. Ukraine-spørgsmålet, og at hun i den forbindelse har brug for et kort og overskueligt notat, der indeholder en fagligt understøttet strategi, som hun kan fremlægge.

Strategien skal baseres på din viden om udenrigspolitiske mål og midler.

Overvej derfor først hvilke pointer fra delopgave 2, der er relevante at inddrage. I dette konkrete tilfælde har du allerede lavet en sammenligning, hvor du har behandlet forskellige synspunkter på EU som international politisk aktør.

Dernæst bør du finde dine noter samt grundbog, der omhandler udenrigspolitiske mål og midler. Det kunne eks. være sikkerhedspolitiske, udenrigsøkonomiske eller idépolitiske mål. Midlerne kunne eks. være hårde eller bløde magtmidler udtryk via militære eller økonomiske sanktioner samt politisk/demokratisk pres.

En besvarelse af ovenstående opgave kunne eks. tage sig således ud.

Besvarelsen:

Til EU's repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik Federica Mogherini,

Jeg vil som din udenrigspolitiske rådgiver fremlægge en plan for hvordan EU bør agere i Ukraine-spørgsmålet. I følgende notat vil jeg beskrive EU's vigtigste mål i forhold til krisen i Ukraine og derefter gennemgå hvilke strategier der kan benyttes, hvilke fordele og ulemper hver strategi har og endeligt hvilken strategi det anbefales at benytte.

Udenrigspolitisk mål.

EU's mål i Ukraine-spørgsmålet er først og fremmest at sikre et stabilt Ukraine for at landet kan fortsætte den demokratiseringsproces der er påbegyndt. En af EU's vigtigste funktioner er at stabilisere situationen i de tidligere kommunistiske lande. Det er afgørende for den varige fred at så mange lande som muligt demokratiseres især hvis man følger idealisternes demokratise der siger at demokratiske stater aldrig går i krig med hinanden. Især i Østeuropa er det ønskeligt at demokratiseringsprocessen fortsætter for at forhindre landenes tilbagevenden til autoritære og ustabile styreformers, der truer sikkerheden. Hvis EU forbliver passive i Ukraine-spørgsmålet vil det betyde at Rusland vil få en ide om at de vestlige lande ikke vil gøre modstand hvis Rusland rykker yderligere ind i Østeuropa. En demokratisering af Ukraine vil derudover gøre landet til et foregangsland for øvrige østeuropæiske lande, som måske vil følge i Ukraines fodspor og nærme sig mere vestlige tilstande og demokratiet vil hermed udbredes yderligere, hvilket vil skabe flere fælles værdier mellem de østeuropæiske lande og EU. Et tættere samarbejde mellem EU-medlemslandene og Ukraine samt resten af de østeuropæiske lande vil også være et skridt i den rigtige retning i forhold til den internationale retsorden som kunne skabe stabil verdensfred.

For at opnå dette mål kan EU enten anvende bløde eller hårde magtmidler. EU's magtressourcer ligger hovedsageligt i den bløde ende af spektret ift. hvordan organisationen oftest handler, men EU har dog også mulighed for at udøve mere hård magt pga. medlemslandenes militære og økonomiske ressourcer. Spørgsmålet er hvorvidt det er ønskeligt i Ukraine-spørgsmålet. Derfor fremlægges der her en plan for anvendelse af blød magt og denne strategis fordele og ulemper samt en plan for anvendelse af hård magt og denne strategis fordele og ulemper.

Strategi 1: Bløde magtmidler.

Selvom Rusland annekser af Krim-halvøen var en militær trussel kan EU vælge at bruge bløde magtmidler som svar. EU kan anvende blød magt i form af støtte til de provestlige ukrainere og ved at hjælpe landet med at få etableret et fungerende demokrati og dermed prøve at finde en politisk løsning på problemet. EU kan forsøge at afhjælpe korrupsionen i landet og komme med forslag og hjælpeprogrammer til en mere effektiv styring af landets økonomi. Et mere stabilt og stærkt Ukraine vil vise at EU er en attraktiv partner og at et samarbejde med EU giver fordele og en demokratisering af landet vil desuden være et bedre udgangspunkt for fredelige tilstande. Dette kunne appellere til andre østeuropæiske lande og sikre at de østeuropæiske lande trækker mod vest og EU og ikke mod Rusland. Derudover kan EU sikre at Ukraine får adgang til mere demokratiske og vestlige medier, for at sikre at manipulation fra Rusland ikke får påvirket de østlige dele af Ukraine for meget, så der skabes et EU-fjendtligt billede. Fordelen ved de bløde magtressourcer er, at EU undgår at optrappe konflikten i en sådan grad at omkostningerne bliver menneskelig, og desuden vil det ikke have store økonomiske

omkostninger for EU. Problemet er at Putin støtter de prorussiske befolkningsgrupper med hårde økonomiske og militære midler, så de dermed har et overtag selv hvis EU støtter de provestlige grupper med blød magt. Det kan potentielt også betyde at Putin vil se EU som svag og derfor være mere tilbøjelig til at træde endnu mere ind i Østeuropa på grund af den manglende militære reaktion fra de vestlige lande. Putin kan argumentere for at EU er en ineffektiv organisation og bruge dette som argumentation for, hvorfor Ukraine ikke skal ønske medlemskab.

Strategi 2: Delvist hårde magtmidler.

De bløde magter vil ikke kunne virke effektivt, hvis de står alene, så derfor anbefales det, at fokusere mere på de hårde magtmidler for at vise en klar modstand mod Ruslands magtudfoldelse i Østeuropa. Dette gøres bl.a. ved at lave økonomiske sanktioner mod Rusland for at svække landet. Da Ruslands økonomi er afhængig af de europæiske lande vil dette presse landet og landets magt vil derfor svækkes, hvilket er en nødvendighed hvis Rusland skal begrænses for at udvide sin magt i Østeuropa og dominere Ukraine. EU's styrke er i høj grad på det økonomiske og ikke det militære plan, så det vil anbefales først at forsøge med denne strategi. EU vil kunne udføre de økonomiske sanktioner alene pga. landets overvejende økonomiske magtressourcer, mens en militær indgriben potentielt vil kræve støtte fra USA. Derfor fremstår EU som en stærkere aktør hvis magtmidlerne der anvendes er økonomiske og ikke militære. Faren er dog at sanktionerne vil presse EU-medlemslandene for meget da det potentielt blot vil skabe en slags magtbalance mellem EU og Rusland, der vil gensidigt presse hinanden, og det derfor ikke kan løse problemet til fulde. Denne balance skabes fordi EU-landene er økonomisk afhængige af Rusland på samme måde som Rusland er afhængig af EU-landene. Sanktionerne mod Rusland vil påvirke de vesteuropæiske økonomier og modsanktioner fra Rusland kan være et hårdt slag for flere af EU-medlemslandene. Især på energiområdet er mange EU-lande meget afhængige af russisk gasimport, hvilket giver Rusland en fordel. Derudover vil Rusland potentielt kunne indlede et tættere samarbejde med Kina og andre tidligere sovjetiske lande i Østasien for at bevare sin styrkeposition og blive mere uafhængig af de europæiske lande. Et andet middel EU kan anvende er mere direkte støtte til de provestlige grupper i form af økonomisk hjælp, så de får en bedre chance for at kæmpe imod de prorussiske grupper og desuden en bedre chance for at bekæmpe korrupsionen i landet og dermed få etableret et demokrati.

Samlet anbefaling:

En militær indgriben anbefales ikke på nuværende tidspunkt. De potentielle omkostninger en militær indgriben vil have samt den forværring af forholdet mellem Rusland og EU-landene, det vil skabe, er indtil videre for stor en risiko at løbe. Anbefalingen er altså at EU fortsætter med den hårde magtanvendelse i form af økonomiske sanktioner og derudover giver økonomisk støtte til de vestorienterede grupper i Ukraine, så de kan bekæmpe korrupsionen. EU's styrke er især økonomisk og diplomatisk så derudover skal EU fortsætte sin anvendelse af blød magt bl.a. ved at hjælpe med politisk vejledning og sørge for en udbredelse af mere provestlige medier i Ukraine. Anvendelsen af henholdsvis hårde og bløde midler vil forhåbentligt sikre demokratiseringsprocessen i landet og dermed fungere som et effektivt nok modsvar til Rusland der vil blive for økonomisk presset til at videreføre deres overtrædelser. Ulempen er at sanktionerne indtil nu ikke har givet udslag, så det kan blive nødvendigt at revurdere situationen og diskutere en eventuel anvendelse af militær magt på senere tidspunkt.

Venlig hilsen

xxxxxx xxxxxxxx

Udenrigspolitisk rådgiver

Bedømmelsen:

De fleste censorer ved den skriftlige eksamen bedømmer opgaven ved hjælp af et såkaldt retteark, hvor man ret hurtigt kan danne sig et overblik over elevens genreforståelse, fokus på opgaveformuleringen/problemstillingen samt faglige niveau. Det er derfor **helt afgørende**, at disse elementer udtrykkes klart i din besvarelse!!

Et retteark til denne besvarelse kunne se sådan her ud:

- Genrebevidsthed (Notat = faglig argumentation, der er målrettet problemstillingen):
JA____ Delvist____ NEJ____
- Tydelig strategi med fokus på opgaveformuleringen? JA____ Delvist____ NEJ____
- Er argumentationen baseret på faglig viden om udenrigspolitiske mål og midler?
JA____ Delvist____ NEJ____
- Hvilken? _____
- Kobles argumentationen til materiale fra delopgave 2? JA____ Delvist____ NEJ____
- Samlet anbefaling (opsamlende konklusion), som Mogherini kan anvende i sin håndtering af Ukraine-spørgsmålet. Ja, grundig _____ Ja, men kortfattet _____ Nej _____
Andre kommentarer:
_____

- Bedømmelse af delopgave:

Det er derfor en god idé, at skæve til disse fokuspunkter og bruge dem som tjekliste, når du laver din besvarelse.

God fornøjelse

/UK 2017